

Communiqué Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Naglašavajući da provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH), Upravni odbor Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) podsjeća sve strane na njihovu obavezu da u potpunosti poštuju Opći okvirni sporazum za mir, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor ponavlja da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor podsjeća vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor još jednom potvrđuje svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor podvlači da međunarodna zajednica i dalje zadržava potrebne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a naglašava potrebu za punom implementacijom programa 5+2, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se u Sarajevu 8. i 9. decembra 2022. godine.

U svjetlu ozbiljnih izazova i mogućnosti s kojima se Bosna i Hercegovina suočava, Upravni odbor PIC-a je raspravljao o Općim izborima održanim 2. oktobra, formiranju vlasti, vladavini prava i evroatlantskim integracijama BiH.

Članovi Upravnog odbora PIC-a pozdravljaju provođenje općih izbora u Bosni i Hercegovini, održanih 2. oktobra 2022. godine. Prema preliminarnim informacijama Posmatračke misije OSCE/ODIHR-a, izbori su generalno bili provedeni u kompetitivnoj atmosferi i dobro organizirani, ali ih je obilježilo i nepovjerenje u javne institucije i retorika koja poziva na etničke podjele. Istovremeno, Upravni odbor PIC-a napominje da su izbore pratile optužbe za ozbiljne izborne krađe, posebno, ali ne jedino, u slučaju izbora za funkciju predsjednika u Republici Srpskoj. Upravni odbor PIC-a poziva nadležne vlasti da bez oklijevanja i u potpunosti istraže ove navode i kazne krivce u skladu sa svim zakonom predviđenim kaznama.

Upravni odbor PIC-a se sastao sa novoimenovanim glavnim tužiteljem Tužiteljstva BiH, predsjednikom Suda BiH i predsjednikom Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća BiH, te ponovno pozvao na poduzimanje efikasnih, pravovremenih i održivih mjera protiv organiziranog kriminala i sistemske političke korupcije. Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što su nepotizam i korupcija i dalje osnovni kamen spoticanja, čime se nanose ogromne štete ekonomiji, svakodnevnom životu građana i političkoj atmosferi. Poduzimanje aktivnosti u ovoj oblasti bi pokazalo opredjeljenje za vladavinu prava i transparentnost, što je od ključnog značaja za evropski put BiH, te bi doprinijelo sigurnosti i dobrobiti svih građana Bosne i Hercegovine. Upravni odbor PIC-a je izrazio безусловnu podršku organima vlasti na svim nivoima u suočavanju sa ovim ključnim izazovima i pozvao vlasti BiH da hitno usvoje integritetske amandmane na Zakon o Visokom sudskom i

tužilačkom vijeću, zakon o sudovima i zakon o sprečavanju sukoba interesa, u potpunosti usklađene s evropskim i međunarodnim standardima.

Upravni odbor PIC-a izražava žaljenje što političke stranke nisu uspjele postići dogovor o izbornoj reformi, zbog čega je visoki predstavnik 27. jula donio nekoliko amandmana na Izborni zakon, čime su uvedene nove sankcije za izborne krađe i ojačane nadležnosti Centralne izborne komisije. Upravni odbor PIC-a poziva novoizabrane vlasti BiH da poduzmu daljnje zakonodavne reforme, čime bi se unaprijedila transparentnost i integritet izbora i osigurala odgovarajuća sredstva za Centralnu izbornu komisiju. Upravni odbor PIC-a naglašava da će, u konačnici, odgovornost lokalnih vlasti za provođenje reformskih procesa imati ključni značaj za napredovanje Bosne i Hercegovine na putu ka EU.

Upravni odbor PIC-a ističe da funkcioniranje demokratskih institucija ima suštinski značaj za evroatlantske integracije Bosne i Hercegovine. Visoki predstavnik je 2. oktobra 2022. godine donio amandmane na Ustav Federacije i na Izborni zakon BiH, sa ciljem rješavanja nekoliko pitanja koja se odnose na funkcionalnost i osiguranje pravovremenog formiranja vlasti. Upravni odbor PIC-a pozdravlja dosadašnje pozitivne korake koje su domaći politički akteri poduzeli na osiguranju funkcionalnosti institucija, uključujući i imenovanje četiri suca Ustavnog suda Federacije BiH. Upravni odbor PIC-a izražava zadovoljstvo zbog činjenice da su Zastupnički dom Parlamenta Bosne i Hercegovine, Narodna skupština Republike Srpske, Zastupnički dom Federacije BiH, te sve kantonalne skupštine već održale svoje konstituirajuće sjednice. Upravni odbor PIC-a poziva sve političke aktere da zadrže ovu pozitivnu dinamiku u procesu uspostave zakonodavne i izvršne vlasti na svim nivoima u skladu sa zakonom, i u procesu dogovaranja sveobuhvatnog koalicionog programa, koji bi se fokusirao na provođenje reformi i napredovanje BiH na putu ka EU. Preostala imenovanja u strukturama vlasti trebaju biti

riješena. Upravni odbor PIC-a poziva Fiskalno vijeće i Vijeće ministara BiH da odobre Globalni fiskalni okvir za period 2023.-2025. godine, kako bi se pripremilo usvajanje državnog budžeta. Upravni odbor PIC-a također podsjeća sve vlasti na njihovu obavezu, definiranu Općim okvirnim sporazumom za mir, da sarađuju sa Uredom visokog predstavnika.

Upravni odbor PIC-a osuđuje svaki oblik secesionističke retorike i djelovanja, te poziva vladajuću koaliciju u Republici Srpskoj da prestane sa svim aktivnostima kojima se krši Opći okvirni sporazum za mir, uključujući i Ustav BiH, ili kojima se ugrožavaju državne nadležnosti ili suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Upravni odbor PIC-a ističe obavezu da se osigura provedba odluka svih sudova. Upravni odbor PIC-a također izražava zabrinutost zbog ugrožavanja slobode izražavanja, slobode medija i slobode udruživanja u BiH, te je uznemiren pozivanjem na donošenje zakonskih rješenja kojima se ograničavaju ova prava u Republici Srpskoj. Upravni odbor PIC-a ponavlja da su ova prava i profesionalno i odgovorno novinarstvo od ključnog značaja za svako demokratsko društvo.

Podsjećajući na nastojanja visokog predstavnika da pokrene parlamentarni proces u cilju rješavanja pitanja državne imovine u skladu s presudama Ustavnog suda BiH, Upravni odbor PIC-a poziva Parlamentarnu skupštinu BiH da se angažira i da bez daljnjih odlaganja usvoji zakon kojim se regulira ovo pitanje. Rješavanje pitanja državne imovine je ključni element programa 5+2, čije je ispunjavanje i dalje neophodno za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Upravni odbor PIC-a poziva sve strane da promoviraju okruženje koje pogoduje pomirenju. To zahtijeva prihvatanje i priznavanje činjenica, podučavanje budućih generacija istini, poštivanje svih žrtava i sjećanje na sve žrtve bez obzira na njihovu etničku pripadnost, rad na lociranju, pronalasku i identificiranju nestalih, te provođenje istrage i krivičnog gonjenja osumnjičenih osoba koje su još uvijek na slobodi. To

je jedini put ka budućnosti koji liječi i zacjeljuje rane BiH i garantira pravedan i trajan mir za buduće generacije.

Upravni odbor PIC-a također pozdravlja jednoglasnu odluku za ponovno produženje mandata misije EUFOR-a/ALTHEA, koje je 2. novembra 2022. godine usvojilo Vijeće sigurnosti UN-a. Misija EUFOR-a/ALTHEA ima ključnu ulogu u pružanju podrške lokalnim organima vlasti u održavanju sigurnog okruženja u Bosni i Hercegovini.

Evropska komisija je 12. oktobra dala preporuku da Vijeće odobri Bosni i Hercegovini kandidatski status, uz poduzimanje određenog broja koraka. Upravni odbor PIC-a poziva organe vlasti da četverogodišnji mandat koji je pred njima iskoriste za rješavanje izazova i korištenje šansi koje su pred BiH. Upravni odbor PIC-a poziva domaće političke aktere da nastave političke pregovore i da se uključe u javnu raspravu o suštinskim reformama, uključujući ustavne i izborne reforme kako bi se osigurala jednakost svih građana i eliminirala diskriminacija, posebno putem provedbe sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u grupi predmeta Sejdić i Finci.

Upravni odbor PIC-a održat će svoju sljedeću redovnu sjednicu 6. i 7. juna 2023. godine.